

TA'MINOT ZANJIRIDA VMI LOGISTIKA TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISHNI AFZALLIKLARI

Nasriddinov Farid

Rahmonov Javoxir

Ahadxonov Abbosxon

Guliston davlat universiteti talabalari

Turayeva Gulizahro

Guliston davlat universiteti o'qituvchisi

***Annotatsiya.** VMI (Vendor Managed Inventory, ta'minotchilar tomonidan boshqariladigan inventar) – bu zamonaviy ta'minot zanjiri menejmentida keng qo'llaniladigan samarali texnologiya. U mahsulotlarni yetkazib berish va inventarni boshqarish jarayonini optimallashtirishga yordam beradi. Bu maqola VMI texnologiyasining afzalliklariga e'tibor qaratadi: xom-ashyo sarfini kamaytirish, loyihalashtirishni osonlashtirish, va mijoz-mahsulot munosabatlarini mustahkamlash. Maqola tahlil orqali VMI afzalliklarini ko'rsatadi va uni amaliyotda qo'llash zarurligini asoslaydi.*

***Kalit so'zlar:** VMI, ta'minot zanjiri, logistika, inventar boshqaruvi, ta'minot effektivligi, mijoz-ta'minot munosabatlari.*

KIRISH

Zamonaviy biznes muhitida kompaniyalar tez va sifatli xizmat ko'rsatish uchun raqobatbardosh bo'lishga intiladi. Buning uchun ta'minot zanjirini optimallashtirish va logistik operatsiyalarni takomillashtirish juda muhim rol o'ynaydi. VMI texnologiyasi shunday vositalardan biridir. VMI ta'minotchilarga buyurtmachining inventarini nazorat qilish imkonini beradi, bu esa resurslarni tejash va operatsion xarajatlarni kamaytirish bilan bog'liq.

TAHLIL VA MUHOKAMA

VMI (Vendor Managed Inventory, ta'minotchilar tomonidan boshqariladigan inventar) texnologiyasi zamonaviy ta'minot zanjiri menejmentida keng qo'llaniladigan samarali vositalardan biridir. U, asosan, mijoz-ta'minot munosabatlarini optimallashtirish, resurslarni tejash va operatsion jarayonlarni soddalashtirishga yordam beradi. Quyida VMI texnologiyasining afzalliklari tahlil qilinadi.

Inventar bosimini kamaytirish: - Inventar bosimi – bu kompaniya uchun muhim moliyaviy yukdir. Agar omborda ortiqcha mahsulot saqlansa, bu kapitalni blokirovka qilinishiga va foydalanilmagan resurslarga sabab bo'ladi. VMI texnologiyasi ushbu muammoni hal qilishda yordam beradi. Ta'minotchilar mijozning omborida mahsulotlarni saqlashadi, ammo bu mahsulotlar mijoz tomonidan iste'mol qilinmaguncha uning balansida aks ettirilmaydi.

Bu holat mijozga quyidagi afzalliklarni taqdim etadi:

- Kapitalni blokirovkadan xalos bo'lish: Mijozlar omborda saqlanayotgan mahsulotlar uchun pul sarflash shart emas. Natijada, ular pul oqimlarini yanada samarali boshqarish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

- Moliyaviy barqarorlik: Kapital blokirovkasi yo'qolishi tufayli, kompaniyalar o'z moliyaviy barqarorligini oshirishga erishadi.

Operatsion jarayonlarni tezlashtirish - Zamonaviy biznesda tezkorlik va moslashuvchanlik juda muhim rol o'ynaydi. VMI texnologiyasi operatsion jarayonlarni tezlashtirishga yordam beradi. Agar mijozga mahsulot kerak bo'lsa, ta'minotchi allaqachon omborda mavjud bo'lgan mahsulotni 1-3 soat ichida etkazib berishi mumkin.

Bu holat quyidagi afzalliklarni keltirib chiqaradi:

- Maxsus buyurtma va kutish vaqtini yo'qotish: Mijozlar maxsus buyurtma berish va uzun vaqtlar kutishga hojat qolmaydi. Bu esa mijozning vaqtini tejashiga va ishonchini mustahkamlashiga yordam beradi.

- Doimiy hamkorlik munosabatlarini rivojlantirish: Tezkorlik va sifatli xizmat ko'rsatish natijasida mijoz-ta'minot munosabatlari mustahkam bo'ladi.

Innovatsiyalarni rag'batlantirish - VMI texnologiyasi ta'minotchilarga innovatsiyalarni qo'llashga rag'bat beradi. Masalan, yangi logistik yechimlar yoki avtomatlashtirish vositalari ta'minot jarayonini yanada samarali qiladi. SEALS kabi kompaniyalar VMI orqali mijozlar o'rtasidagi savdo jarayonlarini soddalashtirish va pul oqimlarini yaxshilashga erishishadi.

Innovatsiyalar quyidagi afzalliklarni keltirib chiqaradi:

- Avtomatlashtirishni joriy etish: Avtomatlashtirish orqali operatsion jarayonlarni tezlashtirish va xato ehtimolini kamaytirish mumkin.

- Yangi texnologiyalardan foydalanish: IoT, AI va Big Data texnologiyalaridan foydalanib, ta'minot jarayonini yanada samarali qilish mumkin.

XULOSA

VMI texnologiyasi zamonaviy ta'minot zanjiri menejmentida muhim rol o'ynaydi. U inventar bosimini kamaytirish, operatsion jarayonlarni tezlashtirish, xarajatlarni tejash va raqobatbardoshlikni oshirish kabi afzalliklarni taqdim etadi. VMI yordamida kompaniyalar mijozlar bilan mustahkam va uzluksiz munosabatlarni rivojlantirishga erishishadi. Shu sababli, VMI texnologiyasidan foydalanish zamonaviy biznesda muvaffaqiyatga erishishning kaliti hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Jumayeva, M. B. (2021). Interactive Methods Used In.

2. "VMI va JIT rejimlari: Xizmat tavsiflari" // Toshkent: Logistika xizmatlari kompaniyasi.
3. "VMI inventar boshqaruvi: Shenzhen - Jinyunda xalqaro logistika" // Logistika va ta'minot zanjiri innovatsiyalari to'plami.
4. Turayeva, G., Tilovbekova, A., Tursunkulova, D., & Abdujabborova, S. (2025). Ishlab chiqarishda zararsizlikni tahlil qilish. *Наука и инновация*, 3(14), 56-58.
5. Gulizahro, T. (2023). The importance of developing the exchange mechanism and online trade in the E-commerce system (in the example of grain trade). *Raqamli iqtisodiyot (Цифровая экономика)*, (2), 14-20.
6. Gulizahro, T. R., Maqsad, B., Elmurod, S., Firdavs, S., & Aziza, T. (2025). Boshqaruv hisobida hisob siyosati tashkil etish. *Fan va Tadqiqot Samaralari*, 2(3), 99-101.
7. Тураева, Г. К. (2024). Актуальность обеспечения стабильности производства зерна в национальной экономике. *Экономика и социум*, (2-1 (117)), 1387-1394.
8. Хакимов, М. (2024, November). Языковая картина мира и её теоретическое осмысление на примере итальянского языка. In *Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit* (pp. 154-155).
9. Danilov, O. E., & Pozdeeva, O. G. (2014). Features of distance learning. In *Problems and prospects for the development of education: materials of the V Intern. scientific conf. Perm* (pp. 34-37).
10. Хакимов, М. Р. (2020). Развитие инновационных технологий в системе высшего образования Республики Узбекистан. *Re-health journal*, (2-2 (6)), 163-164.
11. Чуканина, Д. Б., & Хакимов, М. Р. (2016). использование видео и аудио педагогических технологий в изучении иностранного языка. *Ученый XXI века*, 55.
12. Mardonova, R. O. (2022). Boshlang'ich Sinflarda Ingliz Tili Talaffuziga O'rgatishdagi Qiyinchiliklar. *Ta'lim Va Rivojlanish Tahlili Onlayn Ilmiy Jurnal*, 2(1), 46-48.
13. Mardonova, R. (2022). Comparison Of Adjectives And Epithets. *Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities*, 2(1.6 Philological sciences).
14. Ходжиева, Г. (2024). Анализ и сравнения языковых особенностей гендерной коммуникации на примере итальянской и узбекской литературы. *Зарубежная лингвистика и лингводидактика*, 2(4/S), 232-235.
15. Khodjiev, G. (2024). Analysis and comparison of linguistic features of gender communication on the example of Italian and Uzbek literature.